

ressò mont-roigenc

D'ALTRES MONT-ROIG

Martí Rom

www.martirom.cat

01-01-2025

Dèiem que, fent recerca sobre Mont-roig, de tant en tant, et trobes “d’altres Mont-roig”. El primer, que alguns coneixem prou bé, és el Mont-roig del Matarranya (també conegut com de Tastavins). Fa 18 anys, “naltros”, uns mont-roigencs vàrem fer una mena d’intercanvi cultural amb aquells *mont-roigins*. Vàrem conèixer aquella gran persona que era Josep Antoni Carrévalo Sancho; un mont-roigí que treballava al jutjat de Valls¹. Els del Baix Camp vàrem anar al Matarranya el 26 d’agost de 2006 i ells van tornar la visita el 21 d’octubre². Mont-roig del Matarranya, també dit “Monroyo”, té uns 340 habitants. Vull remarcar l’important llibre de J. A. Carrévalo: “Mont-roig. el patrimoni immaterial (la literatura oral)” (Associació Cultural del Matarranya, 2007)³.

El 8 de desembre de 1839, gairebé al final de la Primera Guerra Carlina (1833 a 1840), al Mont-roig del Matarranya (Terol) va entrar la partida del general Lluís Casadevall dit “Llagostera” (era de Manlleu, Osona) que lluitava al Maestrat, i va incendiar el poble. Les cròniques diuen que van cremar 137 edificis. Des de llavors, als seus habitants els hi diuen “socarrats”⁴, cremats⁵.

Un altre és el Mont-roig de la Segarra (també conegut com Mont-roig de Sió)⁶, que antigament pertanyia a Les Pallargues i que ara forma part del municipi d’Els Plans de Sió; es troba a l’esquerra del riu Sió. Antigament, hi havia el “castell de Mont-roig”; esmentat per primer cop el 1116. No se’n conserven vestigis. Actualment, té 76 habitants, xifra que no ha variat gaire en els darrers vint anys. En el seu terme hi ha les “Pletes de Mont-roig”⁷, un conjunt de cabanes de pedra seca on, quan calia, s’aixoplugaven el bestiar i el pastor. És remarcable “cal Cisterna”⁸, té el seu origen l’any 1699.

¹ Va morir a Valls el 20 de març de 2021. Tenia setanta anys.

² Vegeu els “**Ressò mont-roigenc**” núm. 99 (3r trimestre 2006, pàg. 18) o el núm. 100 (4t trimestre 2006, pàg. 6). D’altres informacions: “**Ressò mont-roigenc**” núm. 86 (2n trimestre 2003, pàg. 26).

³ “**Ressò mont-roigenc**” núm. 108 (4t trimestre 2008, pàg. 40).

⁴ Segons el Diccionari català-valencià-balear de l’Institut d’Estudis Catalans: “cremat superficialment...” També: “Malnom que es dona als habitants de Cocentaina, de Culla i de Xàtiva. En alguns casos aquest nom es deu al fet d’haver estat incendiada la ciutat o vila...”.

⁵ Del llibre “Mont-roig. En el segle XIX: un temps convuls” de Martí Rom (Arola Editors, 2022), pàg. 158.

⁶ Tant pels indrets com per les adreces que esmento suggereixo utilitzar el “Maps”, a Internet, per a la seva localització.

⁷ <https://www.catalunyamedieval.es/pletes-de-mont-roig-els-plans-de-sio-segarra/>

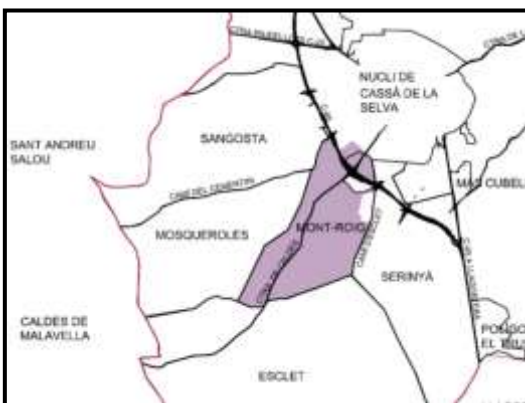
⁸ <https://www.poblesdecatalunya.cat/element.php?e=9082>

A Darnius, a l'Alt Empordà, hi ha una contrada amb set masies de pagès, algunes habitades, que rep el nom de Mont-roig. En aquest indret hi ha les restes del castell de Mont-roig. Es troba en mal estat de conservació, dalt la carena del mateix nom⁹.

Del 17 al 20 de novembre de 1794 hi va haver la “batalla de Montroig” (també “batalla de Darnius”, “batalla del Roure” o “batalla de la muntanya negra”) contra els francesos, en la Guerra dels Pirineus. Aquesta, es va iniciar el 17 d'abril de 1793 quan Espanya va declarar la guerra a la República francesa que havia sorgit de la Revolució del 1789.

En aquest turó també hi ha un búnquer tipus niu de metralladores. Es construï el 1943, en plena Segona Guerra Mundial per defensar l'Espanya feixista de Franco d'una possible invasió dels aliats.

L'escola de Darnius duu el nom de Mont-roig. En una recerca, he trobat un noble dit “Guillem de Mont-roig”, del segle XIII, en aquest indret.

A Cassà de la Selva, al Gironès, hi ha un veïnat dit “Mont-roig”. És un conjunt de masies (i cases) escampades en una planura al sud-oest del nucli principal del poble. Cassà de la Selva té 10.359 habitants i el veïnat de Mont-roig 82.

La Serra de Mont-roig és la primera serralada que hi ha a l'acabar la plana de les comarques de Lleida. Amb uns grans penya-segats és l'inici del Pre-Pirineu. Està, a la Noguera, entre els municipis de Camarasa o Les Avellanes. La culmina el Montalegre (949 metres). A prop del cim hi ha el santuari del mateix nom.

Finalment, cal esmentar la muntanya de Mont-roig, de 2.847 metres, a l'Alt Àneu, a la capçalera de la vall de Cardós, fent frontera amb Occitània. En un web he llegit que per pujar-hi cal una hora de Jeep i 5,30 hores caminant. També que sovint es fa nit en un refugi.

També hi ha un altre cim dit Mont-roig. Aquest té 1.991 metres. Separa les valls de Ribes i de Camprodon.

A més, hi ha el cas curiós del Montroy (també “Montroi”) valencià, de la Ribera Alta. Sovint es produïen confusions. Per exemple, Joan Miró escriu al seu amic Joan Prats, 9 de setembre de 1934, dient-li que en endavant quan li enviés una carta posés “Por Reus”, doncs la postal anterior li havia arribat amb molt retard, “s'havia passejat per València”¹⁰.

⁹ https://ca.wikipedia.org/wiki/Castell_de_Mont-roig

¹⁰ “Joan Miró i Mont-roig: el xiscler de l'oreneta (1930-1983)” (Arola Editors, 2018), pàg. 89.

El terme municipal de Montroy té 3.295 habitants. Està al costat del poble dit Real que antigament es deia “Real de Montroy”. Aquesta denominació l’he trobat algunes vegades esmentada en textos de premsa històrica. Com acostuma a passar, l’origen del nom “Montroy” es suposa que deu venir del topònim mossàrab “mont roi”, muntanya roja. Ho és la muntanya on hi ha la torre del poble.

Recordo quan era xiquet i els pares i avis em duïen a la “Fira de Mostres” de Barcelona, a l’avinguda Maria Cristina de Montjuic, que m’atreïa l’atenció un estand, gran i cridaner, que deïa “Montroy Masana”. Em recordava el nom del nostre poble. Hi havia un ninot d’un “baturro”, amb el seu “cachirulo” al cap, abocant vi en una gerra.

Sempre havia pensat que aquest vi, dit “Montroy”, deuria ser d’aquell poble valencià. Ara, cercant informacions, resulta que té el seu origen en una bodega fundada el 1900, a Nulles (Alt Camp), on el famós Pedro Masana Rodó elaborava i distribuïa el seu vi. El 1930 es va establir al barri barceloní del Poble Nou, al carrer Taulat núm. 17, a tocar del cementiri. El 1943 hi van construir una façana típica de masia catalana¹¹. En el seu interior en lletres negres hi posa: “El sol es vida, Montroy es alegría”.

El 2016 un arquitecte francès va comprar l’edifici i va reformar l’interior, conservant els trets fonamentals de la bodega. Ara és un espai d’investigació i creació dit “Fab Lab” (acrònim de “Fabrication Laboratory”).

Fent recerca, amb paciència, per Internet, algun cop, trobes curiositats interessants. A Inca, a Mallorca, hi ha “Can Monroig”. És un antic edifici amb elements gòtics del segle XVI que es troba a l’antic Call, al barri jueu. Com que s’hi han trobat vestigis jueus, es creu que podria ser una antiga sinagoga. És un edifici catalogat com a Patrimoni. Està al carrer de Ca’n Valella núm. 22¹².

Sabíeu que a Càceres hi ha un Monroy? Està a uns trenta quilòmetres al nord de Càceres. El 1950 tenia 2.744 habitants però actualment en són 899. És a prop del “Parque Nacional de Monfragüe”. Hi ha una vila romana del segle IV. Té un interessant

¹¹ <https://fabricasdelpoblenou.blogspot.com/search/label/Montroy>

¹² <https://www.canmonroig.com/can-monroig/>

<https://www.canmonroig.com/quienes-somos/>

<https://www.helencummins.es/arte-inca-can-monroig/>

castell a la plaça Major, una fortificació del segle XIV¹³. Des del 1970 fou propietat del reconegut pintor i escultor minimalista Pablo Palazuelo (1916-2007), que el va restaurar. Actualment acull la seva Fundació.

He trobat un text curiós, “Barones catalanes en la reconquesta de Extremadura” de Carlos Callejo Serrano. Aquest és membre de la “Real Academia de Extremadura” i també de la “Academia Real de la Historia” de Madrid. Defensa que el Monroy de Càceres deu tenir alguna antiga relació amb Catalunya; diu que si aquell poble es volia identificar amb una muntanya roja, en “romance leonés” seria “Monte royo”. Afegeix que “hago esta afirmación como mera probabilidad y sin certeza demostrada... Vamos a estudiar... los topónimos... de la actual Extremadura, y después veremos a conjeturaremos las causas de su posible relación con Cataluña...”. “Los topónimos de sonancia catalana... fueron con gran probabilidad impuestos a fines del siglo XII por los Barones o Caballeros catalanes que acompañaron al Conde de Urgel Armengol VII después de la toma de Alcántara en 1166 y a quienes fueron concedidos territorios en el valle del Tajo...”. D’aquí vindria aquell poble de Monroy.

En qualsevol cas, hi ha dubtes sobre l’origen de “Monroy”. Per un costat, més proper a la llegenda, es diu que els seus fundadors descendien de Vigil de Monroy, un cavaller francès, germà del rei Dagobert III, que va fugir a l’enfrontar-se a aquest i es va unir a “Don Pelayo”, a finals del set-cents, en la seva lluita a Astúries, a la batalla de Covadonga (718 o 722). Pel seu coratge el va nomenar capità (“Vigil”, en llatí). Aleshores els seus serfs francesos l’anomenaran “Vigil mon Roy” (capità, el meu rei). Més fidedigna és la versió de la “Real Academia de la Historia”¹ que identifica a Pedro Fernández Vigil, quan el 1180, en la reconquesta, s’estableix a Plasencia. Els seus fills foren Nuño i Hernán Pérez de Monrroi. El primer fou abat de Santander. Sí, tot això és un petit embolic. L’important és que, realment o versemblantment, està relacionat amb el Monroy de Càceres.

Aquests “Monrroi” o Monroi, el segle XIX, hereten un palau, del segle XIV, a Càceres, a la plaça del Dr. Duran núm. 2. Des del 1977, és la seu actual de la Cámara de Comercio e Industria de Càceres.

També tenim que el famós conquistador de l’imperi asteca (Mèxic) fou Hernán Cortés de Monroy y Pizarro Altamirano. Fill de Martín Cortés de Monroy.

Fins aquí els “Mont-roig” (o semblant) que conec. N’hi ha més?

Com a cosa curiosa hi ha un Montrouge al sud de París, tocant a la mateixa ciutat. També agafa el nom per la seva “muntanya roja”. El 1860 París se’n va annexionar una part, que encara avui es coneix com “Petit-Montrouge” i s’integra al districte 14 de la capital.

¹³ <https://www.canalextremadura.es/video/monroy-un-pueblo-extremeno-comprometido-con-su-pasado-y-su-rico-patrimonio-historico>

A més, hi ha la coincidència que del 1916 al 1918 hi va viure Picasso. Segur que el nostre Mont-roig deuria sortir en algun moment d'una conversa entre Joan Miró i Picasso, quan el primer va a París el 1920. Li deuria dir que venia del mas de Mont-roig i aquell li deuria dir que ell havia viscut en un lloc de nom semblant. Miró, més tard, li enviarà aquella postal que és una vista general del poble des del primer Pont (13-7-1924).

També deuria sorgir quan Jacint Salvadó va a l'estudi de Picasso, el 1923, per fer de model dels seus "Arlequins": "Ah!, un muchacho de Mont-roig".

CARRERS

Pel mateix preu, he pensat que podria esmentar carrers que tenen aquest topònim.

A Barcelona és un carrer d'uns cent metres que hi ha a tocar de la plaça de Lesseps, al seu ponent, per sota la Ronda del general Mitre i en direcció a la mar. Originalment, quan la vila de Gràcia encara no depenia de Barcelona, es deia carrer de la Concòrdia. Quan Barcelona es va expandir a les viles que tenia al voltant: Gràcia, Sarrià, Sant Martí de Provençals, Sant Andreu... va resultar que hi havia carrers repetits. Aquell carrer rep el nom de Montroig des del 5 de setembre de 1907; surt publicat a "La Vanguardia" del 12 de novembre de 1907. Posteriorment fou "Mont-roig".

A Balaguer, el carrer Mont-roig, és d'una llargada d'uns tres-cents metres i té forma de "ela". Gairebé s'inicia al camp, a l'esquerra del riu Segre i a tocar d'ell. Segurament deu estar dedicat al Mont-roig dels Plans de Sió. Relativament a prop, a uns tres-cents metres, hi ha l'escola Mont-roig, al carrer de Marta Mata núm. 48.

A Reus, el trobarem al davant del Mercadona de l'avinguda de Riudoms, cap a la mar i paral·lel a l'avinguda dels Països Catalans. Té uns dos-cents cinquanta metres.

A Cambrils, és a llevant de la Rambla del Regueral. Té uns cent-cinquanta metres.

A Riudoms, és a l'entrant de l'avinguda de Reus, des de Reus, abans d'arribar a la gran plaça de l'Arbre. El tenim a l'esquerra. Té uns dos-cents metres.

A Montbrió està a prop de l'ermita de Sant Antoni.

A Botarell hi ha un camí de Mont-roig.

A Vilanova d'Escornalbou està pels darreres de l'escola pública.

Sorpren trobar un carrer "Montroig" a La Corunya. És d'uns cent-cinquanta metres. Està a l'altra banda de la platja de Riazor, a l' "Enseada Dos Pelamios". En el barri de

“As Atochas”. En el núm. 2 del carrer, fent cantonada amb el d’Orillamar, hi ha una casa amb una excel·lent pintura mural de tema marí. L’autor és Manuel “Yoe”¹⁴.

El primer que em va venir al cap és quin deuria ser el motiu de posar-li aquest topònim a la Corunya? Ho vaig trobar fa temps, el 2009, si fa molts anys, en un blog a Internet, que ara ja no existeix¹⁵. Firmava “J.M.G.”. Ho reproduueixo: “*Dos localidades*

de la provincia de Tarragona cuentan con una calle dedicada... Seguro que muchos moradores de la zona se habrán preguntado el porqué, pero pocos sabrán que con su inclusión en el callejero se premia el comportamiento de los habitantes de esos pueblos hace casi un siglo. En 1907, un tren sufrió un gravísimo accidente en el puente Riudecañas, en la provincia de Tarragona. Los vecinos de Cambrils y Montroig, las poblaciones más cercanas, asistieron de un modo ejemplar a los numerosos heridos. Además, el Ayuntamiento de Montroig facilitó el enterramiento gratuito de una pareja de coruñeses recién casados que habían fallecido a consecuencia del siniestro ferroviario. El matrimonio estaba formado por Amalia Caridad y José Dobaño, personas muy conocidas en aquella pequeña Coruña de principios de siglo... La mujer muerta en la catástrofe ferroviaria, Amalia Caridad, era popular en la ciudad, ya que dirigía el establecimiento de lencería “La Villa de París”, que se convirtió a sus órdenes en una de las tiendas más afamadas de A Coruña. El buen hacer de Amalia le permitió ganarse una amplia clientela... José Dobaño la conoció a través de esta actividad comercial y al poco tiempo se casó con ella. Fue en el viaje que ambos realizaron al poco de contraer matrimonio cuando se produjo el accidente que acabó con sus vidas... La desdichada historia cayó en el olvido y hoy ya nadie recuerda a la desgraciada pareja”¹⁶.

El dia 25 de novembre de 1907 va succeir aquell tràgic accident de tren al pont de la riera de Riudecanyes. Aquest succés està àmpliament explicat en el llibre “Un tren, un pont. Centenari d’una catàstrofe. L’accident a la riera de Riudecanyes, 1907” del parent Vicenç Toda Gassó (Centre d’Estudis Mont-rogens, 2007).

A “La Veu de Catalunya”, del 9 de desembre de 1907, en el text “La catàstrofe de Riudecanyes. Una carta de Montroig” del metge del poble Felix Loaliza fa referència a aquella parella de La Coruña: “Don Joseph Dobaño de Vigo, de 35 anys. Donya Amàlia Caridad de la mateixa població, esposa del anterior, que tindria uns 35 anys”.

També hi ha escampats pel territori d’altres carrers dedicats a Mont-roig. A Deltebre, prop de la plaça Major. A Sant Andreu de la Barca (Baix Llobregat), al costat de la plaça Major. A Sant Llorenç de Montgai, un nucli de Camarasa (la Noguera). A

¹⁴ Vegeu <https://www.conceptocirco.com/copora>

¹⁵ Era “blogs.laopinioncoruna.es/callejero/tag/calle-montroig”.

Els amics m’han sentit dir alguna vegada que malhiem que tot el que hi ha ara a Internet, molt i sovint molt interessant, existirà sempre. Que les informacions importants cal que també estiguin publicades en paper, en un llibre.

¹⁶ Vegeu el llibre “Mont-roig: esberles d’un mosaic esbocinat” de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pàg. 482.

Cabanes (Alt Empordà), entre Perelada i Pont de Molins; és un carrer important. A Lloret de Mar (la Selva) està en una urbanització, a uns 3 quilòmetres i a tocar de la C-63 (s'endinsa cap a l'interior, cap a Vidreres); curiosament aquesta urbanització està plena de noms de carrers que comencen per "Mont": Montjuic, Montnegre, Montverd...

Continuant amb els "Mont-roig", com a cosa curiosa he trobat una "Casa Montroig", d'estil barroc, a Guissona (Segarra)¹⁷. Al carrer de l'Om núm. 16. És un "Bé Cultural d'Interès Local" (BCIL)

També n'hi ha carrers amb el nom del "Marqués de Mont-roig". Sense anar més lluny a Miami n'hi ha un. És el segon carrer, a mà dreta, venint per la N-340 des de Cambrils.

Agafant la C-31 a Barcelona en direcció al Maresme hi ha la primera sortida que ens duu a l'avinguda del "Marqués de Mont-roig". Estem a Badalona. Quan vaig fer la llarga i exhaustiva recerca sobre Antoni Ferratges Mesa, primer marquès de Mont-roig, fill del mont-roigenc i "americano" Ferran Ferratges Ballester, em vaig trobar amb una important relació d'aquell amb la ciutat de Badalona¹⁸. El 1887 el carrer es deia "Diputat Ferratges", el 1896, per un canvi a l'Ajuntament de Badalona, se li va posar carrer de la Independència i, finalment, el 1898 ja fou "Marquès de Mont-roig" i fins ara¹⁹.

Naturalment també n'hi ha un a Sitges. Està entre el carrer Parellades i el de Joan Tarrida Ferratges²⁰. És curiós això de dos carrers que s'entrecreuen que són de dos cosins. Aquest carrer continua fins al passeig de la Ribera, la mar, amb el nom de carrer del Primer de Maig, conegut antigament, i popularment, com "carrer del Pecat". En el núm. 13 del carrer del Marquès de Mont-roig hi ha el "Cafè Montroig", un lloc bonic i agradable per prendre algun refresc.

Antonio Ferratges Mesa havia passat els anys de la seva joventut entre Barcelona i Sitges. Sempre va estar molt unit a aquesta vila doncs era la població natal de la seva àvia Bernarda Ballester Casañas. A més, hi tenia els seus cosins Joan i Gaietà Tarrida Ferratges i el seu oncle Ferran Ferratges Ballester s'hi havia casat²¹.

Més antigament l'actual plaça del Cap de la Vila tenia el nom de Marquès de Mont-roig. L'Ajuntament li va posar el 1894. El 1936 va canviar per Durruti, el líder anarquista. I, a l'acabar la Guerra Civil (1939) va retornar el nom de Cap de la Vila²².

¹⁷ https://ca.wikipedia.org/wiki/Casa_Montroig

¹⁸ Text "El marquès de Mont-roig: a la recerca d'una ombra (7)" del llibre "Mont-roig: esberles d'un mosaic esbocinat" de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pàg. 87.

¹⁹ El títol li fou concedit el 23 de juliol de 1887.

²⁰ Aquest era cosí germà d'Antoni Ferratges Mesa. Carme, la germana del seu pare, Ferran Ferratges Ballester, s'havia casat a Sitges amb Joan Tarrida Tardà i van tenir un fill: Joan Tarrida Ferratges.

²¹ Text "El marquès de Mont-roig: a la recerca d'una ombra (2)" del llibre "Mont-roig: esberles d'un mosaic esbocinat" de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pàg. 64.

²² Text "El marquès de Mont-roig: a la recerca d'una ombra (6)" del llibre "Mont-roig: esberles d'un mosaic esbocinat" de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pàg. 86.

He trobat que, antigament, a Granollers hi havia un carrer dedicat al marquès. Havia sigut diputat pel districte de Granollers (on hi havia Badalona) del 1881 al 1887 i del 1891 al 1895. Una postal, on hi ha la data del 1918, ho testifica. Diu que, posteriorment, segurament durant la República (1931-1939), duia el nom de Francesc Macià. Actualment, és el carrer de Palaudàries. Hi ha el Museu de Ciències Naturals de Granollers.

COGNOM

Els cognoms comencen a existir cap al segle XI quan els nobles afegixen al seu nom el topònim de l'indret de les seves possessions. La resta, va seguir aquest fet, però afegint-hi topònims genèrics (per exemple, l'ofici) o bé el lloc d'on procedien o vivien. Així, lògicament, trobarem al llarg de la història personatges que tenen a "Montroig" (o semblant) com a cognom. En alguna recerca històrica m'he topat a la Baixa Edat Mitjana, entre d'altres, a "Arnau de Montroig", "Berenguer de Montroig", "Guillem de Mont-roig" i "Dolça de Mont-roig".

A "Les guies de balears residents a l'Argentina (1918 i 1929). Estudi geohistòric i filològic" de Joan Miralles i Monserrat i Aina Jofre Cabello, a la pàg. 141, s'esmenta: "El segle XIV el tenim (escrit Monroig, Monrog, Montrog i Montroig) a Inca i a la parròquia de Sant Nicolau. Amb la preposició de (de Montroig) el trobam també a Inca. Avui n'hi ha algun a Palma, Manacor, Petra i, potser, en alguna altra localitat..."

De l'època moderna qui m'he trobat sovint és Jesús Montroig Cuartero. Nascut a Castelló el 1903 i que, a partir del 1923, va a viure a Rubí (Vallès occidental), al carrer de Murillo núm. 13. Era un rellevant activista anarquista que al passar a França el van agafar i el van deportar al camp de concentració de Mauthausen (13 de desembre de 1940), a Àustria. Va morir amb trenta-nou anys, el 24 de gener de 1941, al camp de Gusen, un annex de Mauthausen²³.

Un altre és Enric Montroig. Vivia al carrer de Francisco Giner núm. 53, del barri de Gràcia de Barcelona. La nit del 10 de febrer de 1935 es van escoltar uns cops molt violents a les parets de la casa. Els calaixos dels mobles del menjador sortien disparats caient a terra... Uns dies més tard, el fenomen es va tornar a produir. Finalment la família Montroig va decidir marxar de la casa. Aquesta ja és una altra història. Potser en un altre text...

Al web de l'Agrupació de jugadors del Barça he trobat Joan Montroig Pons. Era porter. Diu que el 1918 va néixer a l'Hospitalet de Llobregat i va morir el 2003. Va estar dues temporades, 1939-1940 i 1940-1941, jugant amb el Barça tan sols dos partits.

²³ <https://banc.memoria.gencat.cat/es/results/deportats/6405>

Prèviament havia jugat a l'Hospitalet (1937-1938) i després al Vic (del 1942 al 1945), Igualada (1945-1949), Vilafranca (1949-1952), Horta (1952-1953) i Hèrcules de l'Hospitalet (del 1953 al 1957).

A la novel·la “La bodega” (2011), de Noah Gordon, hi ha dos personatges dits Esteve i Eduardo Montroig.

Hi ha algunes sardanes dedicades al nostre poble. Tomàs Gil Membrado²⁴ en va compondre vàries. La més coneguda a casa nostra és “Mont-roig del Camp”; dedicada: “A Mont-roig del Camp, amb motiu del Vuitè Centenari de la Carta de Poblament (1180-1980)”. Es va estrenar el 6 de setembre de 1980 a la plaça de l'Església el primer dia de les festes d'aquest centenari. Més tard, va compondre “La Mare de Déu de la Roca”, dedicada: “A l'Associació de Veïns Muntanya Roja de Mont-roig del Camp, amb cordialitat i afecte”. S'estrenà a l'Ermita el 13 de maig de 1984. I també va compondre “Neus mont-rogenca” (2009).

Curiosament, també n'he trobat d'altres sardanes. Maria Teresa Llorens Crusat²⁵ en té dues: “M'estimo Mont-roig” i “Mont-roig”. Aquesta va néixer a Barcelona el 1926 i morí a Alcover el 2009. Estudià a l'escola Municipal de Música de Barcelona. El seu pare, Jaume Llorens Llaveria, era músic i compositor. Es va casar a l'Argentera amb Benedicta Crusat. Maria Teresa Llorens Crusat durant més de 25 anys va fer d'organista a la parròquia del Sant Crist de Barcelona. Fou autora de vuit misses, trenta-tres himnes, sardanes, música per a l'escena, nades, havaneres, cançons infantils, marxes i goigs. El Reial Cercle Artístic de Barcelona la distingí el 1993 amb la Medalla de la Música.

Hi ha una altra sardana de nom “Mont-roig” de Joan Calders. Aquest era el pseudònim de Pere Mercader Andreu, nascut a l'Escala el 1885 i mort a Cassà de la Selva el 1969. Havíem vist que a Cassà de la Selva (Gironès) hi ha un veïnat dit “Mont-roig”, per la qual cosa cal suposar que l'hi està dedicada. Curiosament, la partitura està digitalitzada i és consultable a Internet ²⁶.

He trobat dos vaixells. El “Diari català. Politich i literari”, del 18 de novembre de 1879, comenta que el dia 16 va sortir del port de Barcelona cap a Bordeus (França) un “vapor inglés Monroig”. A “Vida financiera. Revista decenal de política, economía y hacienda”, del 30 de novembre de 1921, s'explica una sentència judicial sobre uns diners conseqüència d'una venda. Diu que Ricardo F. Gómez Cano va construir “el vapor llamado Montroig para

la Sociedad de vapores remolcadores del Puerto de Barcelona...”. Posteriorment, al cap de dos anys, es va vendre a “*Cargadores Reunidos, Sociedad francesa de navegación a vapor, domiciliada en París...*”.

²⁴ Vegeu el text “Tomàs Gil Membrado: Les sardanes de Mont-roig” del llibre “Mont-roig: esberles d'un mosaic esbocinat” de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pàg. 621.

²⁵ https://ca.wikipedia.org/wiki/Maria_Teresa_Llorens_i_Crusat

²⁶ Podeu accedir a:

<https://arxiusenlinia.cultura.gencat.cat/#/cercaavancada/detallunitat/ACAE112-329-T2-274>

I també aquell “Restaurant Mont-Roig”, al carrer Orizaba núm. 750, Salvador Díaz Mirón 91910 Veracruz (Mèxic), quan cercava informacions del mont-rogenic Hermenegildo Vernet dedicat al comerç de la vainilla²⁷.

²⁷ Vegeu “Un mont-rogenic a Veracruz, Mèxic (1849)” del text “Coses d’abans (3)” publicat a “**Ressò mont-rogenic**” l’ 1-12-2024.